

ses på sina ställen. — *Syn.* Bassin. — 3) (i maskugnar) Se *Damsten*.

Anm. Till skildrad ifrån *Dam*. I, stafvas ordet af många, efter tyska bruket, såsom *Damm*, hvilket dock strider emot den utan undantag gällande regeln, att det dubbla m-ljudet, i slutet af ord och stafvelser, aldrig får tväskrifvas. Ett sådant undantag är icke heller behöfligt, emedan sammanhanget alltid lätt angifver, hvilken betydelse *Dam* för hvarje särskilt tillfälle har. Denna anmärkning gäller äfv. för nästföljande ord, äfvensom för ordet *Lam*.

DAM, damm, n. 5. sing. III. Högst fina partiklar, som blifvit skilda från sammanhanget med de kroppar, hvilka de förut tillhört, och vid minsta rörelse eller vindfläkt fara upp i luften. Här-rör ifrån jord och dylika ämnen, hvilka sammanhang lätt upplöses, och uppkommer genom förvittring, stötning, nötning, gnidning, o. s. v. *Fint*, *tjockt d.* *Regnet har nedslagit d-met ur luften.* *Hans stöflar voro alldeles hvita af d.* *D-met står i himmels sky.* *Man kan icke se för d.* *Möblerna äro alldeles öfverhöljda med d.* *Ska-ka, borsta d-met af en rock.* *Klappa, piska d-met ur kläder.* — Ingår i några sammansättningar, såsom *Mjöldam*, m. fl. — Se f. ö. *Anm.* under föreg. ord.

DAMASCENERKLINGA, damaschénr-klifngga, f. 1. Sabelklinga, smidd i Österländerna, utaf större stycken af gamla stålsaker, såsom afbrutna knifblad, gamla liar, skärar, o. d. De äkta turkiska äro så utmärkta, att man med dem kan hugga i jern, utan att eggen viker sig. *Oäkta d-or* kallas de, som tillverkas i Europa och äro af sämre beskaffenhet. [Damasch —, Damask —.]

DAMASCENERROS, f. 1. En trädgårds- och krukväxt med flera arter. *Rosa damascena*.

DAMASCENERSTÅL, n. 5. sing. Stål, tillverkad genom jern- och stålstångers hopsvetsning, vridning och utsträckning, och hvars med en syra renade yta visar i olika färgskiftningar de olika deri sammansvetsade sorter. Har sitt namn efter staden *Damascus*, der det först tillverkades.

DAMASCERA, v. a. 1. 1) Arbeta jern- och stålsaker efter det orientaliska sättet. *D-dt stål*, se *Damascenerstål*. *D-d klinga*, se *Damascenerklinga*. — 2) Inlägga stål- eller jernarbeten med guld eller silfver. *En d-d sabel*. — 3) Genom etsning åstadkomma figurer på en polerad yta. *En d-d sax*. — *Damascera*nde, n. 4. [Damasch —, Damask —.]

Anm. Ordet är bildadt efter staden *Damascus* i Syrien, emedan det fordom var isynnerhet derifrån, som de ryktbara *Damascenerklingorna* kommo, ehuru de tillverkades och ännu tillverkas i hela Orienten.

DAMASCERÄRE, m. 5. En, som gör damasceraadt arbete.

DAMASCERING, f. 2. 1) Arbetet, proceduren, då man damascera. — 2) Sättet, huru något blifvit damasceraadt. *Denna d. är ganska väl gjord*. — 3) Den strimmiga, flammiga ytan på damasceraadt stål. — 4) Guld- eller silfverfigurer, hvarmed jern eller stål blifvit inlagdt. — 5) Genom etsning åstadkomma figurer på en polerad yta.

DAMASKER, damässkr, f. 3. Ett slags beklädnad för benen, som går ofvan ifrån knäet ned öfver skorna och knäppes på yttre sidan, öfver strumporna. Bör rätteligen heta *Kamascher*, efter det gamla franska ordet *Camache*. I sing.

brukas både *Damaska* och *Damask*, det sednare helst i definit form. [Damaskor.]

DAMAST, damåsst o. damåst, m. o. n. 5. Sidentyg, äfv. halvesiden-, ylle- eller linnevåfnad, med glänsande atlasbotten, hvaruppå blommor eller andra figurer äro något upphöjdt inväfda. Har sitt namn efter staden *Damascus* i Syrien, hvarifrån i äldre tider sådana väfnader kommo till Europa. De särskilda sorterna deraf kallas *Siden-*, *Halfsiden-*, *Ylle-* och *Linnedamast*. — *Syn.* *Damasttyg*, *Damastväfnad*.

DAMASTDRÄLL, damåstdräll, m. 5. Dräll, väfd efter damastmönster.

DAMASTDUKTYG, n. 5. o. 5. Duktyg af damastdräll.

DAMASTFLOR, n. 5. Svart eller hvitt och grönt flor med inväfda blommor liksom på damast.

DAMASTMÖNSTER, n. 5. Väfmönster, hvar- efter damast väfves.

DAMASTTYG, n. 5. Se *Damast*.

DAMASTVÄFNAD, f. 5. 1) Väfvande af damast. — 2) Se *Damast*.

DAMASTVÄFSTOL, m. 2. Särskilt inrättad väfstol, hvarpå damast väfves.

DAMASTVÄFVARE, m. 5. Väfvare, hvars yrke är att väfva damastyger.

DAMBORD, dämmbord, n. 5. Stängsel för öppningen på en dam. — *Syn.* *Damlucka*, *Dambråde*.

DAMBORSTE, dämmbårste, m. 2. pl. — *borstar*. Särskilt slags borste, som begagnas till möblers afdammande, o. s. v.

DAMBRICKA, dämbricka, f. 1. Bricka, vanligtvis brädspebricka, som begagnas vid damspel.

DAMBRÅDE, dämbråde, n. 4. Bråde med 64 rutor, eller ett vanligt schackspeksbråde, hvarpå dam spelas.

DAMBRÅDE, dämmbråde, n. 4. Se *Dambord*.

DAMBYGGNAD, dämmbygggnad, f. 5. 1) Byggande af en dam (II). — 2) Dam (II), uppförd af timmer eller sten.

DAMFISK, dämmfisksk, m. 2. Fisk, som uppfödes i särskilt dertill inrättade dammar (Fiskdammar).

DAMFISKE, dämmfiskske, n. 4. Fiske i fiskdammar.

DAMFÄSTE, dämmfästte, n. 4. Grunden för en dam (II), isynnerhet sådana slags dammar eller vallar, som uppföras till att hindra öfversvämnin- gar eller mota hafvets vågor.

DAMGRÄFVARE, dämmgräfvare, m. 5. En, hvars hufvudsakliga yrke är att gräfva dammar.

DAMGÖMME, dämmjömmme, n. 4. Se *Damvrå*.

DAMHVIRFVEL, dämmvirrvl, m. 2. pl. — *hvirflar*. Väderhvirvel, som för med sig en sky af dam (III).

DAMHÄLL, dämmhäll, f. 2. Se *Damsten*.

DAMJAN, dämjän, m. sing. Så kallas en damspelare, som tappar spelet, innan han hunnit få någon dam.

DAMJORD, dämmjörd, f. 2. sing. Se *Dujord*.

DAMKAPPA, dämmkappa, f. 1. Tunn, lätt kappa af passande tyg, som bäres för att skydda underkläderna för dam (II).

DAMKORN, dämmkörn, n. 5. Litet korn, liten partikel af dam (III). *Dammet består af d.*

DAMLUCKA, dämmlucka, f. 1. 1) Öppning på en dam (II), som stänges, då man vill uppdamma det ofvanför varande vattnet. — 2) Se *Dambord*.

DAMMA, v. n. 1. I. 1) Uppdrifva dam (III). *Släng icke så der omkring med handduken;*